

Schriftelijke vragen art. 33

Indiener: Leo Morren

Datum indiening vraag: 23 juni 2021/ 8 juli 2021

Datum verzending antwoord: 7 juli 2021/ 22 juli 2021

Onderwerp: privacy inwoners

VERVOLGVRAGEN 9 juli 2021;

Uit uw antwoord blijkt dat er maar liefst 125 signalen binnenkomen per maand voor de SDOA.

- 1) Worden al deze tips / signalen onderzocht door medewerkers van de SDOA?
- 2) Worden ZZP'ers die TOZO hebben aangevraagd ook door de database van het Inlichtingenbureau gehaald?
- 3) Wanneer inwoners bijstand of TOZO aanvragen wordt hen dan ook verteld dat er een grote digitale controle wordt uitgevoerd? Moeten inwoners hiervoor tekenen dat ze akkoord gaan met deze voorwaarden?
- 4) Zo nee; Bent u het met GroenLinks eens dat de voorlichting naar onze inwoners verbeterd moet worden? Dat inwoners die bijstand of TOZO aanvragen weten dat ze gecontroleerd worden door gegevens uit de aanvraag te vergelijken met de database van UWV / de Belastingdienst / Duo / Dienst Justitiële Inlichtingen, de Kamer van Koophandel, de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens, het Centraal Justitieel Incassobureau en de Rijksdienst voor het Wegverkeer?
- 5) Ik lees in de stukken dat u werkt vanuit de Bedoeling. Dat u uitgaat van vertrouwen. De samenwerking met het Inlichtingenbureau lijkt uit te gaan van wantrouwen. Strookt deze samenwerking wel met uw eigen uitgangspunten?

Tot zover.

Antwoord:

- 1) Voor de goede orde, het IB geeft geen (anonieme) tips. Het IB maakt gebruik van bestandskoppelingen en geautomatiseerde signalen. Al deze signalen worden inhoudelijk beoordeeld door de inkomensconsulenten.
- 2) De Regionale Organisatie Zelfstandigen (ROZ) voert namens de SDOA de TOZO-regeling uit. De ROZ deelt ook databestanden met het Inlichtingenbureau.
- 3) SDOA en ROZ vragen niet specifiek om toestemming. Het benadrukken dat er sprake is van een digitale controle op rechtmatigheid past niet in het klantvriendelijk bejegenen van de klant. ZZP'ers die een beroep doen op de TOZO-regeling geven akkoord op de controle in de aanvraag en worden hierop in de toekenningsbeschikking gewezen. Aanvragers van een bijstandsuitkering worden in het intakegesprek gewezen op de informatie die de SDOA voorhanden heeft.
- 4) Zoals onder punt 3 benoemd, vinden wij het niet passend om de nadruk te leggen op handhaving en controle. Het gesprek met de klant wordt open en gelijkwaardig gevoerd. Bovendien is er veelal

genoeg belangrijkers te bespreken. Tegelijkertijd is dit niet iets waar wij geheimzinnig over willen doen. In het kader van optimaliseren van dienstverlening is er een aantal voorlichtingsbijeenkomsten in voorbereiding voor klanten van SDOA. Hierin komt ook het Inlichtingenbureau aan de orde.

- 5) *'Werken vanuit de Bedoeling' en samenwerking met het Inlichtingenbureau gaan juist hand in hand met elkaar. Om vanuit vertrouwen te kunnen werken, moet er ook worden opgetreden in gevallen van bijstandsfraude. Dit is wel zo eerlijk naar inwoners die het wel volgens de regels doen. SDOA vraagt aanzienlijk minder stukken op dan vroeger. Tegelijkertijd is de inkomens- en vermogenssituatie vaak ingewikkelder dan vroeger (denk aan digitale communicatiemiddelen en cryptocurrency). Het Inlichtingenbureau signaleert conflicterende data op een stuk minder invasieve wijze dan het bevragen van de inwoner en het opvragen van bewijsstukken. De SDOA ziet voorts het voorkómen van terugvorderingen als een belangrijke dienstverlening. Het Inlichtingenbureau helpt SDOA om in een vroeg stadium signalen te ontvangen die inwoners wellicht vergeten zijn te delen. Hiermee kan fraude juist worden voorkomen.*

Ik zie in de stukken van de raadsvergadering van 22 juni jongstleden dat de SDOA samenwerkt met het Inlichtingenbureau.

Weinig mensen kennen het Inlichtingenbureau. Om uw geheugen op te frissen; Door een 'signaal' van dit bureau was de gemeente Wijdmeren onderzoek gaan doen bij een vrouw die een bijstandsuitkering kreeg. Toen daarna bij huiszoeking bleek dat haar moeder wekelijks boodschappen voor haar deed legde de gemeente een vordering van ruim zeventuizend euro op. Bij een aantal deskundigen gingen de wenkbrauwen omhoog: wat is dit Inlichtingenbureau? Waarom kennen we dat niet? Wat voor soort 'signalen' geeft het? Welke bevoegdheden heeft het? Wie controleert het?

<https://www.trouw.nl/economie/een-uitkering-gehad-het-inlichtingenbureau-ziet-alles~b3e92755/>

<https://www.groene.nl/artikel/ze-weten-alles-van-je>

Vraag:

Klopt het dat u samenwerkt met het Inlichtingenbureau en zo ja; Hoe ziet u de samenwerking en hoe waarborgt u de privacy van onze inwoners?

Antwoord (in te vullen door college):

Antwoord:

Ja, SDOA werkt samen met het Inlichtingenbureau.

Het inlichtingenbureau is in 2001 opgericht door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en de Vereniging van Nederlandse gemeenten (VNG) en heeft als doel om de uitwisseling van (persoons)gegevens tussen gemeenten en overheidsinstanties eenvoudiger te maken. Hiertoe haalt het Inlichtingenbureau (IB) informatie bij deze overheidsinstanties op.

Met de informatie die het IB ophaalt en de gegevensuitwisselingen die het faciliteert worden gemeenten (of in ons geval de Sociale Dienst Oost Achterhoek (SDOA)) geholpen bij het bepalen van het recht op sociale voorzieningen. Zonder die informatie moet handmatig worden vastgesteld of een inwoner recht heeft op bijvoorbeeld bijstand. Dat is een zeer arbeidsintensief proces. Daarnaast zorgt het IB ervoor dat deze informatie op een centrale locatie verwerkt wordt. Het IB treedt op als verwerker van informatie. Zij zijn alleen bevoegd om persoonsgegevens op te halen bij instanties en die gegevens vervolgens weer door te leveren. Het IB heeft geen inzage in de persoonsgegevens en past deze gegevens niet aan.

Het Inlichtingenbureau (IB) krijgt van de uitvoerder van de Participatiewet, in ons geval SDOA, maandelijks bestanden met BSN's aangeleverd. Het IB vraagt vervolgens gegevens op van verschillende instanties zoals UWV, SVB en de Belastingdienst. Deze instanties zijn op grond van de Participatiewet verplicht dit type gegevens, al dan niet met tussenkomst van het IB, met het college te delen. Wanneer er een overlap zit in de periode waarin een burger bijstand ontvangt en een situatie die mogelijk van invloed kan zijn op het recht op of de hoogte van de uitkering, dan is er sprake van 'samenloop'. Hierbij kan gedacht worden aan niet doorgegeven inkomsten (Belastingdienst) of de aanschaf van een voertuig met een waarde die boven de vermogensgrens ligt (RDW). In deze situaties maakt het IB dus gebruik van bestandskoppelingen. Het IB geeft alleen signalen aan SDOA door als er sprake is van samenloop. SDOA kan door middel van het signaal van het IB een onderzoek opstarten indien gewenst. In de hierboven genoemde voorbeelden kan de inkomensconsulent bij de inwoner opvragen waar de inkomsten betrekking op hebben of om een rekening van de auto te overleggen. Per maand ontvangt SDOA gemiddeld 125 signalen vanuit het IB.

In de vraag wordt een directe link gelegd tussen het IB en de 'boodschappencasus' in Wijdemeren. Deze directe link bestaat er in onze gemeente niet. Handhavingsmedewerkers van SDOA ondernemen nooit een huiszoeking op grond van een IB signaal.